

BILDANDE AV NATURRESERVATET ÖSJÖSKOGEN I ÅRJÄNGS KOMMUN

Beslut

Områdesskydd

Länsstyrelsen förklarar markerat område som naturreservat, se bilaga 1. Beslutet meddelas med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda markområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn är Naturreservatet Ösjöskogen.

Föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar om nedanstående föreskrifter för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. avverka eller på annat sätt skada träd och buskar samt ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. utföra mekanisk markbearbetning,
3. tippa eller anordna upplag,
4. anlägga ledning,
5. utföra markavvattnande åtgärd,
6. uppföra byggnad, annan anläggning eller anordning,
7. använda kalk, gödsel, växtnäringssämnen eller bekämpningsmedel,
8. framföra fordon,
9. inplantera djur och växter,
10. utföra viltvårdsåtgärder eller anlägga åtelplats.

Undantag

A-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A-föreskrifterna gäller inte heller vid normalt underhåll och nyttjande av befintlig bilväg i reservatets västra kant.

A 1. gäller inte kvistning eller röjning av sly upp till sju cm diameter i marknivå för underhåll av jaktpass.

A 7. gäller inte kalkning som ingår i biologisk återställning av sjöar och vattendrag enligt regional åtgärdsplan i Värmlands län.

A 8. gäller inte terrängskoter som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området enligt terrängkörningsförfordningen (1978:594 1§), i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation inte uppkommer. Skada definieras här som bestående längre än en växtsäsong.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

1. röjning och utmärkning av reservatets yttergränser,
2. naturvårdsbränning inklusive erforderliga säkerhetsåtgärder i område enligt karta, bilaga 2,
3. ringbarkning eller fällning av granar i område enligt karta, bilaga 2,
4. stängsling av skogsmark eller enstaka träd i område enligt karta, bilaga 2,
5. undersökningar av mark, vegetation och organismer i miljöövervaknings- och uppföljningssyfte,
6. åtgärder i syfte att motverka skador som orsakas av invasiva arter.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. fälla eller på annat sätt skada levande och döda träd eller buskar, stående eller omkullfallna,
2. samla in ryggradslösa djur, mossor, lavar och vedsvampar,
3. framföra fordon utom på befintlig bilväg i reservatets västra kant,
4. tippa eller anordna upplag.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det också förbjudet att

5. genomföra organiserad tävlings-, undervisnings- eller friluftsverksamhet.

Undantag

C-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, se bilaga 3. Beslutet meddelas med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Förvaltare av naturreservatet

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet.

Skälen för beslutet

Beskrivning av området och redogörelse för bakgrunden i ärendet

Skogsområdet Ösjöskogen ligger i skogslandskapet norr om Årjäng, mellan de befintliga naturreservaten Ulvsjömyrarna och Glaskogen. Området kan betraktas som en del i ett större landskapsavsnitt med höga naturvärden där både brandfält och lövrika områden förekommer. Skogen i det aktuella området har en tydlig brandprägel med god förekomst av brandljud, brandstubbar och relativt riklig förekomst av stora aspar, men det finns stor variation inom det förhållandevis lilla området. Strukturer som död ved, gamla träd och påfallande åldersvariation bidrar till att området utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt skogsområde. Mångfalden av växt- och djurarter som inte kan överleva i brukade skogar är hög. En stor mängd naturvårdsintressanta organismer har påträffats, inklusive närmare 20 rödlistade arter, i synnerhet insekter och lavar. Övervägande delen av dessa är beroende av gamla lövträd men det finns även arter knutna till gran eller tall.

Stora delar av skogen i området är klassificerade som antingen nyckelbiotop eller naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen, dels under nyckelbiotopsinventering 1996 och dels vid upprättandet av en skogsbruksplan 2002. Länsstyrelsen kontaktades och i samband med att avverkningsanmälningar inkom till Skogsstyrelsen i juli 2002 inleddes diskussioner om att bilda naturreservat. Fastighetsägarna har sedermera kompenserats ekonomiskt genom antingen köp eller intrångsersättning.

Under remissförfarandet inför beslutet inkom följande synpunkt. Markägarna till fastigheten Ulvestad 1:19, som ingår i Djuvbergets älgjaksområde, önskar att älgjaksområdet kan arrendera jakten på Naturvårdsverkets fastighet Djuv 1:119 för att enkelt kunna jaga på båda sidorna av Ösjön utan att lämna jaktområdet. Yttranden har även inkommit från Jägareförbundet som tillstyrker bildandet av naturreservatet då inga inskränkningar i jakten föreslås, samt från Skogsstyrelsen och Årjängs kommun som inte har något att erinra.

Länsstyrelsen instämmer med markägarnas synpunkt om jakten men denna fråga hanteras i ett senare skede.

Syftet med reservatet

För att länsstyrelsen ska få förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat måste vissa förutsättningar vara uppfyllda. Antingen ska syftet vara att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Eller så får det ske för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla natur- eller livsmiljöer för skyddsvärda arter (7 kap. 4 § miljöbalken).

Naturreservatet Ösjöskogen bildas i syfte att bevara och utveckla biologisk mångfald i områdets naturskogsartade och lövrika barrskogar. Områdets skogar och andra ingående naturtyper, samt dess orörda karaktär, ska bevaras. Av särskilt bevarandevärde är skogens brandpräglade strukturer, som brandstubbar och god förekomst av död ved, samt gamla aspar och i övrigt riklig förekomst av lövträd, liksom de arter som är beroende av dessa strukturer.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, myr och övriga naturtyper med dess flora och fauna i huvudsak får utvecklas fritt genom intern dynamik i delar av området, medan naturvårdsbränning är en nödvändig åtgärd i andra delar för att utveckla och bevara biologisk mångfald som är beroende av skogsbrand. Försiktig reducering av gran och skydd mot bete från klövviltet kan vara nödvändigt för att förlänga livet på gammal asp och säkerställa lövföryngring.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen om föreskrifter. Stödet för att utfärda föreskrifter finns i 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken när det gäller de s.k. A-föreskrifter och i 6 § samma kapitel för de s.k. B-föreskrifterna. Att länsstyrelsen kan besluta om s.k. C-föreskrifter regleras i 7 kap. 30 § miljöbalken jämförd med 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

A-föreskrifterna reglerar de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

B-föreskrifterna reglerar de intrång som ägare och innehavare av särskild rätt måste tåla för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

C-föreskrifterna reglerar rätten att färdas och vistas inom naturreservatet liksom ordningen i övrigt. Denna typ av ordningsföreskrifter får utfärdas om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Beslutade C-föreskrifter gäller omedelbart, även om de överklagas.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön.

Samlad bedömning

De grundläggande förutsättningarna för att förklara området som naturreservat är uppfyllda. Reservatsbildningen är förenlig med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna och med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Ingen kommunal detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen finns som berör området. Inskränkningar i enskilds rätt att använda mark eller vatten går inte längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Reservatet ska därför inrättas och de föreskrifter gälla som framgår av beslutet.

Genom beslutet undantas 76 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Bildandet bidrar därmed till att uppfylla miljö kvalitetsmålen Levande skogar samt Ett rikt växt- och djurliv.

Upplysningar

Beslutet kungörs i Värmlands läns författningssamling samt i ortstidning.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifterna i detta beslut om det finns särskilda skäl och är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas om det som sägs där strider mot föreskrifter för naturreservatet.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan mot staten hos mark- och miljödomstolen inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om så inte sker går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 4.

Landshövding Kenneth Johansson har fattat beslut i detta ärende. Naturvårdshandläggare Jan Rees har varit föredragande. I den slutliga handläggningen deltog också länsråd Johan Blom, verksamhetschef Torben Ericson, enhetschef Linda Sundström och länsjurist Ulrika Forsman.

Bilagor till beslutet

1. Beslutskarta
2. Föreskriftskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Värmland

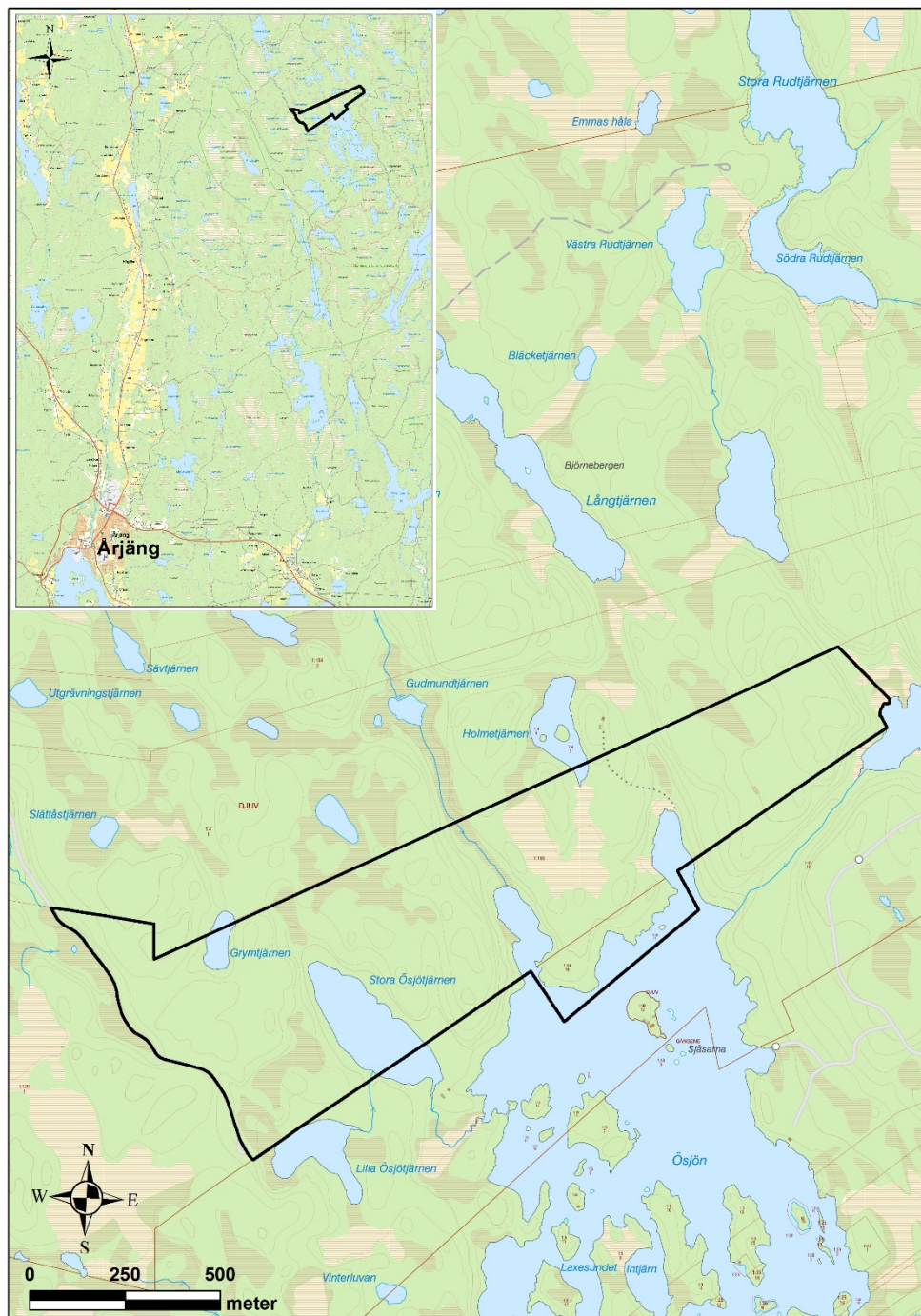
Naturvård

BESLUTSKARTA

Datum
2018-12-04

Bilaga 1

Referens
511-6443-2011

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beslutskarta för Naturreservatet Ösjöskogen (svart linje).

Postadress: Länsstyrelsen Värmland, 651 86 KARLSTAD Besöksadress: Våxnäsgatan 5
Telefon: 010-224 70 00 (växel) Fax: 010-224 71 10 E-post: varmland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/varmland

Länsstyrelsen
Värmland

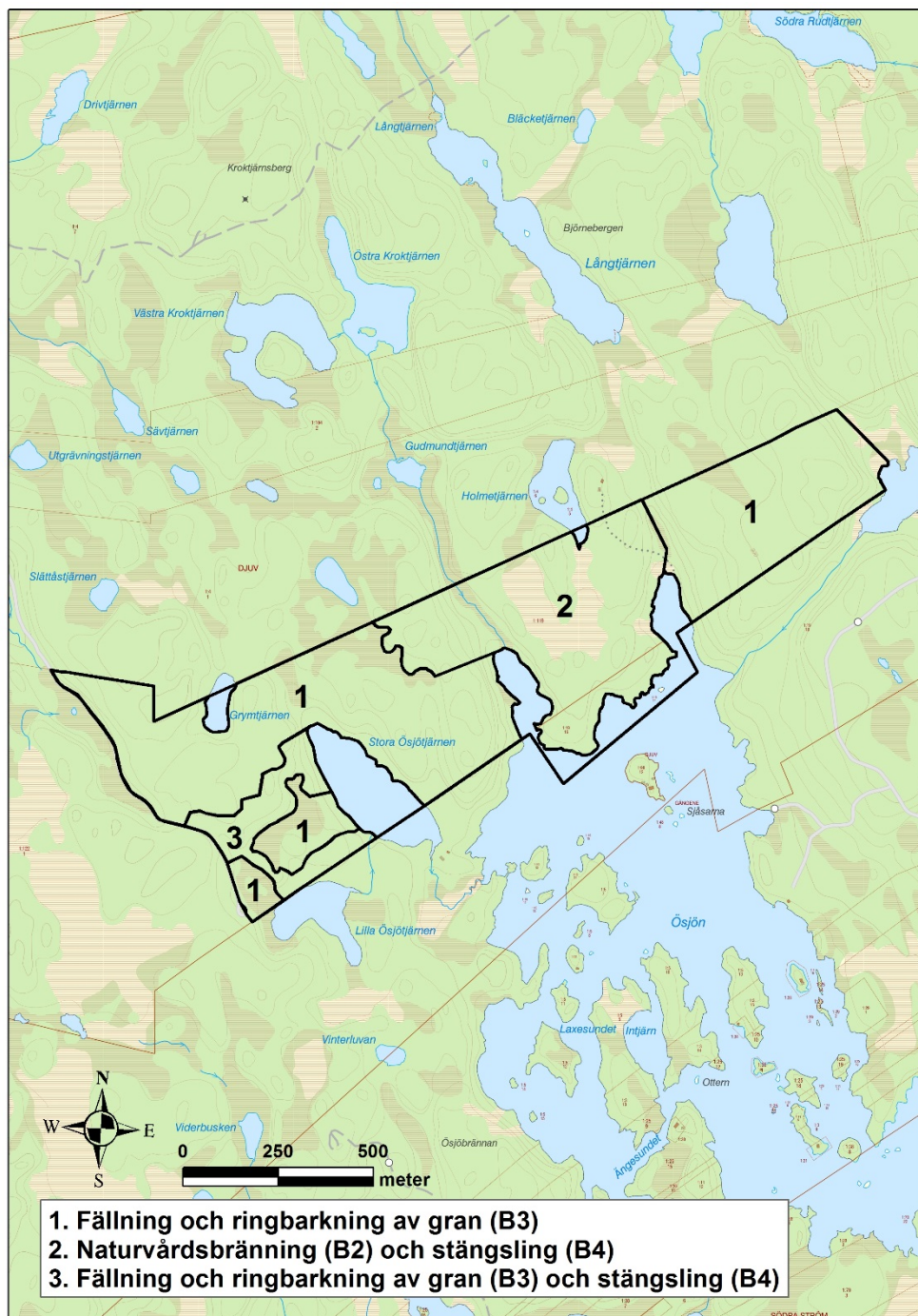
Naturvård

FÖRESKRIFTSKARTA

Datum
2018-12-04

Bilaga 2

Referens
511-6443-2011

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Föreskriftskarta för Naturreseptatet Ösjöskogen.

Postadress: Länsstyrelsen Värmland, 651 86 KARLSTAD Besöksadress: Våxnäsgatan 5
Telefon: 010-224 70 00 (växel) Fax: 010-224 71 10 E-post: varmland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/varmland

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET ÖSJÖSKOGEN

1. Syftet med naturreservatet

Naturreservatet Ösjöskogen bildas i syfte att bevara och utveckla biologisk mångfald i områdets naturskogsartade och lövrika barrskogar. Områdets skogar och andra ingående naturtyper, samt dess orörda karaktär, ska bevaras. Av särskilt bevarandevärde är skogens brandpräglade strukturer, som brandstubbar och god förekomst av död ved, samt gamla aspar och i övrigt riklig förekomst av lövträd, liksom de arter som är beroende av dessa strukturer.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, myr och övriga naturtyper med dess flora och fauna i huvudsak får utvecklas fritt genom intern dynamik i delar av området, medan naturvårdsbränning är en nödvändig åtgärd i andra delar för att utveckla och bevara biologisk mångfald som är beroende av skogsbrand. Försiktig reducering av gran och skydd mot bete från klövviltet kan vara nödvändigt för att förlänga livet på gammal asp och säkerställa lövföryngring.

2. Administrativa data

2.1 Naturreservat

Objektnamn	Ösjöskogen
NVRnummer	2040430
Kommun	Årjäng
Areal	96 ha
Fastighetsanknutna rättigheter som reservatet berör	För aktuella delar av berörda fastigheter finns inga inskrivna rättigheter, men båda har del i två skogsbilvägar (Djuv GA:1 och Södra Ström GA:4) i närheten av området.
Markslag och naturtyper*:	
Tallskog	33,0 ha
Granskog	12,8 ha
Barrblandskog	15,0 ha
Barrsumpskog	2,8 ha
Lövblandad barrskog	0,5 ha
Triviallövskog	0,6 ha
Lövsumpskog	1,9 ha
Ungskog inklusive hyggen	9,1 ha

Impediment	4,2 ha
Summa Skogsmark	79,9 ha
Våtmark	4,7 ha
Sjöar och vattendrag	11,0 ha
Summa	95,6 ha
Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Gammal, delvis brandpräglad skog, tallmossar utan diken
Strukturer	Grova träd, död ved, bränd ved
Arter	Raggbock, grön sköldmossa

*arealer för markslag och naturtyper baseras på KNAS. Summan är en summering av de ingående delområdenas avrundade arealer. Avrundningen kan innebära att den sammanlagda KNAS-arealen inte är den samma som reservatets totala areal.

3. Historisk och nuvarande markanvändning

Med undantag för både historiskt och sentida skogsbruk har den mänskliga påverkan inom reservatsområdet inte lämnat några bestående spår.

4. Områdets bevarandevärden

Områdets prioriterade bevarandevärden är de gamla naturskogsartade och brandpräglade skogarna med stort inslag av lövträd. Skogarna innehåller strukturer som gamla och grova träd, bränd och annan död ved samt stor variation i ålder, vilket är av avgörande betydelse för den biologiska mångfalden. Påverkan från det moderna skogsbruket är påfallande liten i stora delar av området.

Biologiska bevarandevärden

De naturskogsartade skogarna och dess strukturer som beskrivs ovan utgör grunden för förekomst av en stor mängd rödlistade arter och signalarter, exempelvis mindre och tretåig hackspett, raggbock, aspraktbagge, grön aspvadbock, skrovellav, kolflarnlav, stor aspticka och vedtrappmossa. Våtmarkerna inom området förefaller opåverkade av dikning.

Kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns inga registrerade kulturhistoriska lämningar inom området.

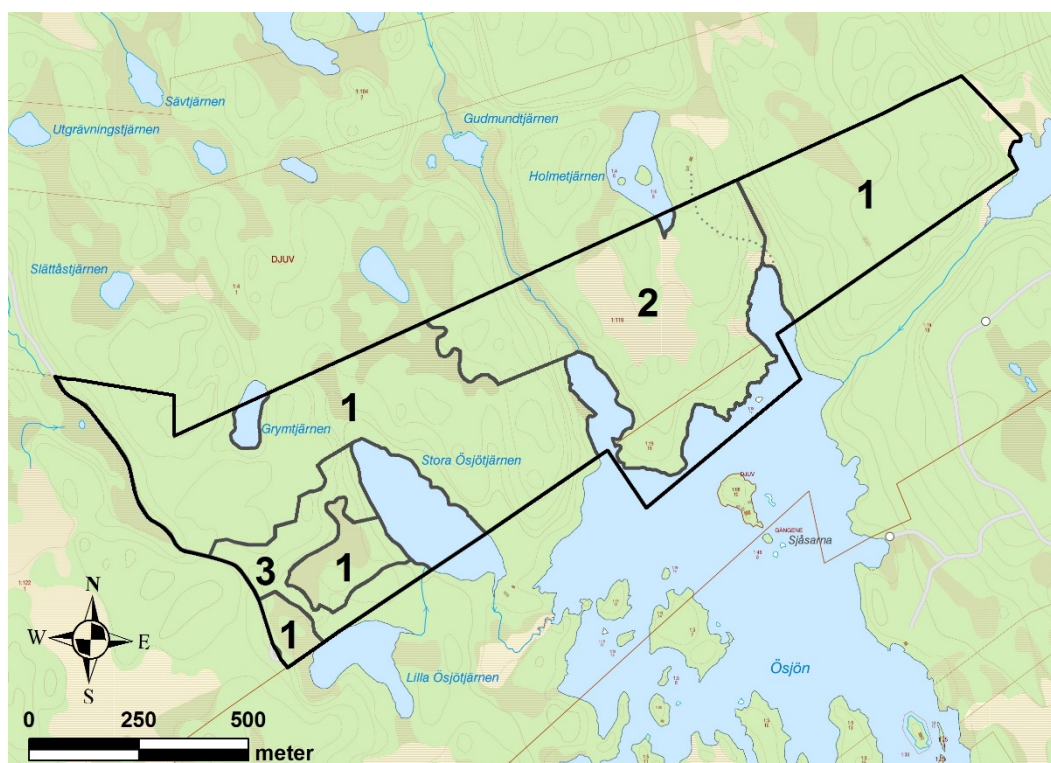
Bevarandevärden för friluftsliv

Inga anordningar för friluftsliv finns i reservatet men skogens karaktär gör den attraktiv för upplevelser av skog med liten mänsklig påverkan.

5. Skötselområden

Naturreseptatet Ösjöskogen ligger vid den norra stranden av Ösjön och består främst av skogsmark, uppblandad med mindre våtmarksområden och tjärnar. Skogarna utgörs huvudsakligen av ljungtallskog på höjder med tunt jordtäck och

blåbärsgrenskog i lägre liggande delar. Inslaget av triviala lövträd, främst björk och asp, är ställvis stort och särskilt aspen har nått betydande dimensioner. Variationen inom området är relativt hög och inkluderar även lövbrännelika partier och tät grenskog som nu är självgallrande. Död ved av både löv- och barrträd förekommer i spridd omfattning beroende på skogens beskaffenhet och på flera håll finns kolade stubbar som vittnar om tidigare skogsbränder. Området har en rik biologisk mångfald med gott om rödlistade arter och signalarter, i synnerhet bland lavarna, men artrikedomen är stor även bland insekter, mossor och vedsvampar.

Skötselområden inom naturreservatet Ösjöskogen.

Skötselområde 1: Lövrik grandominerad skog samt myr, 53 hektar

Området utgörs främst av blåbärsgrenskog med mindre partier dominerade av tall på höjder och i våtmarker. Grenskogen varierar i struktur och det finns både glesa skogar och riktigt täta bestånd med utpräglad självgallring. Inslaget av lövträd varierar men är bitvis betydande. Grov asp och björk förekommer spritt och det finns även mindre områden, särskilt i branter, med lövbränneliknande miljöer. Klibbal förekommer i fuktigare partier. Bland de rödlistade arterna är insekterna särskilt väl representerade och spår av raggbock, asppraktbagge, stekelbock, grön aspvadbock och mindre träfjäril har påträffats. Dessutom förekommer veckticka, kandelabersvamp och vedtrappmossa.

Bevarandemål

Skogen är lövrik och präglas av naturskogsstrukturer som spridning i trädens ålder och storlek, god förekomst av stående och liggande död ved i olika stadier av nedbrytning, samt levande och döda gamla träd. Naturliga processer som

stormfällning, insektsangrepp och nyetablering av träd ska fortgå ostört. Våtmarkerna ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer och vegetationssuccessioner. Området ska utgöra god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som är naturliga för naturtyperna.

Åtgärder

Skötselområdet lämnas för fri utveckling genom intern dynamik med undantag för punktvisa insatser i form av fällning eller ringbarkning av gran i anslutning till både äldre och yngre lövträd. Genom den naturliga successionen växer gran ofta in i lövträden, vilket skuggar dem och leder till en förtida död. I syfte att bevara och utveckla värden knutna till lövträd kan livet på både träden och den associerade floran och faunan förlängas genom ringbarkning eller fällning av närstående granar.

Skötselområde 2: Talldominerad skog och myr, 25 hektar

Skötselområdet domineras av gles tallskog på höjdområden samt en större, delvis tallbevuxen mosse. Undervegetationen utgörs av ljung med inslag av blåbär, samt lavar i vissa partier. Flera tallar är över 200 år och stora delar av beståndet är flerskiktat. Spår av tidigare bränder finns i form av brandljud och kolade stubbar. Mindre inslag av gran och björk finns, samt enstaka sälg, asp och rönn. De rödlistade arterna skrovellav och talticka har påträffats.

Bevarandemål

Skogen ska vara brandpräglad med en tydlig dominans av tall, men med en succession av lövträd under perioder. Naturskogsstrukturer som bränd död ved, god förekomst av stående och liggande död ved i olika stadier av nedbrytning, samt levande och döda gamla lövträd förekommer rikligt. Vid sidan av brand ska naturliga processer som stormfällning, insektsangrepp och nyetablering av träd fortgå ostört. Våtmarkerna ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer och vegetationssuccessioner. Området ska utgöra god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som är naturliga för naturtypen.

Åtgärder

Bränning av skog i naturvårdande syfte kan genomföras i hela området för att åstadkomma brandskapade strukturer och kvaliteter, men detaljplanering inför bränningen avgränsar ytor som är lämpliga att bränna. Om förnygringen av lövträd efter bränningen bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete från klövviltet bör hela eller delar av området hägnas in.

Skötselområde 3: Lövrik barrskog, 6 hektar

Skötselområdet utgörs av ett omkring 20 år gammalt hygge där förnygringen främst består av planterad gran under en gles skärm av frötallar, men det finns även en del björk, asp och tall.

Bevarandemål

Skogen är lövrik och präglas av naturskogsstrukturer som spridning i trädens ålder och storlek, god förekomst av stående och liggande död ved i olika stadier av nedbrytning, samt levande och döda gamla träd. Naturliga processer som stormfällning, insektsangrepp och nyetablering av träd ska fortgå ostört. Området

ska utgöra god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som är naturliga för naturtypen.

Åtgärder

De spontant föryngrade lövträden betas alltför hårt av klövviltet för att kunna växa upp till träd, varför en del ska hägnas in, antingen enskilt eller i mindre grupper. Där lövträden föryngras avlägsnas planterad gran som en engångsåtgärd, liksom i anslutning till äldre tall. När skogen växt upp ska den skötas som skogen i skötselområde 1.

Skötselområde 4: Friluftsliv

Naturreservatet Ösjöskogen saknar i dagsläget helt anordningar för friluftslivet men kan nå antingen genom en kortare vandring över land eller sjövägen över Ösjön. Vägarna som passerar nära reservatet är inte tillgängliga för allmän trafik och parkeringsmöjligheter saknas.

Bevarandemål

Området ska vara tillgängligt för allmänheten men inga anordningar görs för att underlätta friluftslivet. Området ska kunna upplevas som en naturlig skog.

Åtgärder

Information om naturreservatet ska finnas i det närliggande naturreservatet Glaskogen, där det även finns ett stort nät av vandringsleder.

6. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Prioritet	Skötselområde
<i>Istandsättning av reservatet</i>		
Markering av reservatsgräns	1	
<i>Markvård</i>		
Fällning/ringbarkning av gran	1	1, 3
Naturvårdsbränning	1	2
Stängsling av yngre lövträd	2	2, 3
<i>Anläggningar för friluftslivet</i>		
Uppsättning av informationsskylt i naturreservatet Glaskogen	2	

7. Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Bevarandemålen för området kommer att preciseras i nivåsattna s.k. målbildindikatorer. En redogörelse för uppföljning av målbildindikatorerna kommer att finnas i en särskild uppföljningsplan.

Uppföljning av skötselåtgärder

Genomförda skötselåtgärder ska följas upp. Redovisning av genomförd åtgärd ska ange vad som gjorts i vilket område och tidsåtgången.

8. Genomförd dokumentation

Området har besökts vid ett flertal tillfällen av tjänstemän från Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen med syfte att dokumentera de naturvärden som förekommer, bland annat inom ramen för nyckelbiotopsinventeringen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet .
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nå dagtid.